

Львівський національний
університет імені Івана Франка
(повне найменування вищого навчального закладу)
Філологічний факультет
Кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В.о. декана філологічного
факультету

Крохмальний Р.О.

“ 30 ” *серпня* 20 *22* року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ПЕРСЬКОЇ МОВИ

галузь знань	(назва навчальної дисципліни) <u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	(шифр і назва напрямку підготовки) <u>035 Філологія</u>
спеціалізація	(шифр і назва спеціальності) <u>035.067 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська</u>
факультет	(назва спеціалізації) <u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма «Історія перської мови» для студентів 1 курсу магістратури

(назва навчальної дисципліни)

за спеціальністю 035 Філологія спеціалізацією 035.067 Східні мови та літератури
(переклад включно), перша – перська ОП «Перська мова та література» „29” серпня, 2022 року – 9 с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Стельмах М.Ю., доцент кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

В.о. завідувача кафедри сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

(підпис)

(доц. Максимів О. Й.)
(прізвище та ініціали)

“ 29 ” серпня 2022 року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від “30” серпня 2022 року № 1

(підпис)

“ 30 ” серпня 2022 року Голова

(Крохмальний Р.О.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Нормативна	
	Спеціальність 035 Філологія		
Модулів – 2	Спеціалізація 035.067 Східні мови та літератури, перша – перська	Рік підготовки:	
		1-й	
Загальна кількість годин – 105		Семестр	
		1-й	
		Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Самостійна робота	
		73 год.	
		Вид контролю:	
			залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є засвоєння теоретичних відомостей про історію перської мови, вироблення навичок читання і перекладу текстів давньоперською, середньоперською і класичною перською мовою.

Після завершення цього курсу студент повинен **знати**:

- головні фонетичні, лексичні та граматичні особливості перської мови в історичному аспекті;

- основні історичні події, що вплинули на розвиток перської мови та основні писемні пам'ятки перської мови.

Після завершення цього курсу студент повинен **вміти**:

- читати і перекладати тексти кожного періоду,
- пояснювати граматичні явища давньоперської, середньоперської і класичної перської у зіставленні з сучасною.

<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби перської та української мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.</p> <p>ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці, в т.ч. перської та української.</p> <p>ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти перської та української філології.</p> <p>ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти перською мовою різних стилів і жанрів .</p> <p>ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз перського та українського мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з перської та української філології для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ПРН 17. Планувати, організувати, здійснювати і презентувати дослідження в галузі перської та української філології.</p>
---	---

3. Програма навчальної дисципліни

<p><i>Змістовий модуль I. Основні періоди у розвитку перської мови</i></p>	
1.	<p>Генетична характеристика перської мови. Індоевропейська мовна сім'я і порівняльно-історичне мовознавство. Генетична спорідненість іранських мов. Виділення перської мови з іранських мов.</p>
2.	<p>ДАВНЬОПЕРСЬКА МОВА. Географічна і часова локалізація давньоперської мови. Давньоперські писемні пам'ятки. Давньоперське клинописне письмо. Граматика давньоперської мови.</p>
3.	<p>СЕРЕДНЬОПЕРСЬКА МОВА Географічна і часова локалізація середньоперської мови. Середньоперські писемні пам'ятки. Середньоперське письмо. Граматика середньоперської мови.</p>
4	<p>КЛАСИЧНА ПЕРСЬКА МОВА Географічна і просторова локалізація класичної перської мови. Пам'ятки класичної перської мови. Граматика середньоперської мови.</p>

<p><i>Змістовий модуль II. Перська мова в діахронічному аспекті</i></p>	
1	<p>Діахронічна фонетика перської мови. Історична еволюція голосних перської мови. Історична еволюція приголосних перської мови. Склад та супрасегментні одиниці перської мови</p>
2.	<p>Діахронічна морфологія і синтаксис перської мови. Історична еволюція іменних категорій перської мови. Історична еволюція дієслівних категорій перської мови. Історична еволюція словосполучення. Історична еволюція простого речення перської мови.</p>

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього го	у тому числі			
		л	п	ін д.	с р с
1	2	3	4	5	6
Модуль I. Основні періоди у розвитку перської мови					
Тема 1. Генетична характеристика перської мови	12	2	2		8
Тема 2. Давньоперська мова	20	4	4		12
Тема 3. Середньоперська мова	20	4	4		12
Тема 4. Класична перська мова	13	2	2		9
Разом – змістовий модуль I	65	12	12		41
Модуль II Перська мова в діяхронічному аспекті					
Тема 1. Діяхронічна фонетика перської мови	20	2	2		16
Тема 2. Діяхронічна морфологія і синтаксис перської мови	20	2	2		16
Разом – змістовий модуль II	40	4	4		32
Усього годин	105	16	16		73

5. Темі практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Генетична характеристика перської мови	2
2.	Транскрипція і переклад простих речень давньоперської мови	2
3.	Переклад і граматичний коментар уривків Бегістунського напису.	2
4.	Транскрипція і переклад простих речень середньоперської мови.	2
5.	Переклад і граматичний коментар уривків з художніх творів середньоперською мовою	2
6.	Переклад і граматичний коментар уривків з художніх творів	2

	класичною перською мовою	
7.	Завдання з реконструкції фонетичного складу перських слів	2
8.	Задачі з морфологічної і синтаксичної реконструкції	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історичні умови розвитку давньоперської мови. Основні культурні, архітектурні та релігійні пам'ятки давньоперського періоду.	6
2.	Читання надписів давньоперською мовою.	9
3.	Історичні умови розвитку середньоперської мови. Основні культурні, архітектурні та релігійні пам'ятки середньоперського періоду.	6
4.	Читання текстів середньоперською мовою.	9
5.	Історичні умови розвитку класичної перської мови. Основні культурні, архітектурні та релігійні пам'ятки класичного періоду.	6
6.	Читання текстів класичною перською мовою.	6
7.	Історико-діалектологічна класифікація іранських мов.	6
8.	Мовні контакти перської мови на всіх етапах її розвитку. Взаємодія перської мови з неіранськими мовами. Лексичні запозичення.	6
9.	Основні фонетичні диференційні ознаки іранських мов.	6
10.	Основні морфологічні диференційні ознаки іранських мов.	6
11.	Основні синтаксичні диференційні ознаки іранських мов.	6
	Разом	73

7. Методи контролю

1. Тестовий поточний контроль.
2. Колоквіум.

7. Методи навчання:

пояснювально-ілюстративний метод (лекція, пояснення, бесіда), демонстрування з використанням технічних засобів, методи стимулювання і мотивації навчання, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, практичне заняття, дискусія.

8. Методи контролю

1. Усне опитування (поточне опитування, реферат, презентація).
2. Письмове опитування (самостійна робота, підсумковий тест).

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Контроль успішності полягає у нарахуванні балів за активність протягом семестру та підсумковий тест.

До структури курсу входять такі складові:

- Аудиторна робота студента
- Позааудиторна самостійна робота студента
- Підсумкова контрольна робота.

Рейтинг кожного модуля складається з суми середніх оцінок за кожен складову. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента здійснюється в національній 4-бальній системі („5", „4", „3", „2"). В кінці вивчення навчального матеріалу модуля (після проведення модульної контрольної роботи) виставляється середня оцінка за аудиторну роботу студента, позааудиторну самостійну роботу студента та модульну контрольну роботу. Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» наступні:

- «відмінно» ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь;

- «добре» ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.

- «задовільно» ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.

- «незадовільно» виставляється студентіві, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

Аудиторна та самостійна робота		тести	Сума
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль №2		
25	25	50	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		

D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Ноутбук, проектор, ілюстративні матеріали

11. Рекомендована література

1. *Стельмах М.Ю.* Історія перської мови : підручник / М. Ю.Стельмах. – Львів, 2013.
 2. Ancient Scripts: Old Persian. – Access mode :
[//http://www.ancientscripts.com/oldpersian.html](http://www.ancientscripts.com/oldpersian.html)
 3. *Kent R.* Old Persian: Grammar, Texts, Lexicon / Roland G. Kent. – New Haven : American Oriental Society, 1953.
 4. *Lazard G.* [The Poetics of Middle Persian](http://www.iranicaonline.org/articles/poetry-iv-poetics-of-middle-persian) / Gilbert Lazard – Access mode :
<http://www.iranicaonline.org/articles/poetry-iv-poetics-of-middle-persian>
 5. *Sims-Williams N.* Iranian languages / Nicolas Sims-Williams // Encyclopedia Iranica. – vol. 7. – Costa Mesa : Mazda, 1996. – P. 238–245.
 6. *Skjærvø, Prods Oktor.* An Introduction to Old Persian/ Prods. OktorSkjærvø; revised and expanded 2nd version.– Cambridge: Harvard, 2005 // <http://www.fas.harvard.edu/~iranian/OldPersian/opcomplete.pdf>
- تاریخ زبان فارسی / محسن ابولقاسمی. -- /ویرایش ۲/. -- تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۸۰. -- ۳۲۰ ص.
- دستور تاریخی زبان فارسی / محسن ابولقاسمی. -- تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۷۸. -- ۶۲۵ ص □